



brå

Statistik över genomströmningstider i brottmålsprocessen 2021

Kvalitetsdeklaration

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

urn:nbn:se:bra-1111

© Brottsförebyggande rådet 2023
Enheten för rättsstatistik

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer.

Innehållsförteckning

1	Relevans	4
1.1	Ändamål och informationsbehov	4
1.1.1	Statistikens ändamål	4
1.1.2	Statistikanvändares informationsbehov	4
1.2	Statistikens innehåll	6
1.2.1	Objekt och population	6
1.2.2	Variabler	7
1.2.3	Statistiska mått	8
1.2.4	Redovisningsgrupper	9
1.2.5	Referenstider	14
2	Tillförlitlighet	14
2.1	Tillförlitlighet totalt	14
2.2	Osäkerhetskällor	14
2.2.1	Urval	14
2.2.2	Ramtäckning	15
2.2.3	Mätning	15
2.2.4	Bortfall	15
2.2.5	Bearbetning	16
2.2.6	Modellantaganden	16
2.3	Preliminär statistik jämförd med slutlig	17
3	Aktualitet och punktlighet	17
3.1	Framställningstid	17
3.2	Frekvens	17
3.3	Punktlighet	17
4	Tillgänglighet och tydlighet	17
4.1	Tillgång till statistiken	17
4.2	Möjlighet till ytterligare statistik	18
4.3	Presentation	18
4.4	Dokumentation	18

5	Jämförbarhet och sam användbarhet.....	18
5.1	Jämförbarhet över tid	18
5.1.1	Revideringar	18
5.1.2	Planerad utveckling av statistiken.....	19
5.2	Jämförbarhet mellan grupper	20
5.3	Sam användbarhet i övrigt	20
5.3.1	Sam användning av Handläggningsresultat och Genomströmningstider i brottmålsprocessen	20
5.3.2	Sam användning med övrig kriminalstatistik	21
5.4	Numerisk överensstämmelse	21
A	Klassificeringen Sveriges officiella statistik.....	21
B	Sekretess och personuppgiftsbehandling	21
C	Bevarande och gallring.....	22
D	Uppgiftsskyldighet	22
E	EU-reglering och internationell rapportering	22
F	Historik.....	22
G	Kontaktuppgifter	23

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Det övergripande ändamålet med statistiken är att utgöra ett tillförlitligt underlag för uppföljning och analys av rättsväsendets verksamheter.

Handläggningstider i rättskedjan är en indikator som kan användas för att följa upp och analysera effektiviteten i rättsväsendets verksamheter.

Syftet med statistiken är att belysa genomströmningstiderna för brott och brottsmisstankar i rättskedjan i olika steg, med det övergripande ändamålet att tillhandahålla en sammanhängande bild av processen som helhet. En viktig fråga för rättsväsendet är hur länge någon som registrerats som misstänkt för brott, behöver vänta på beslut om vad misstanken lett till. I detta sammanhang utgör genomströmningstiderna för brottsmisstankar värdefull information.

Särskilt viktiga är genomströmningstiderna när det gäller brottsmisstänkta ungdomar, eftersom dessa ska behandlas skyndsamt enligt lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL). Ett specifikt ändamål med statistiken är därför att redovisa resultaten gällande unga gärningspersoner, det vill säga personer som var 15–17 år när brottsmisstanken registrerades. Enligt LUL ska förundersökningen när den avser ungdomar bedrivas skyndsamt, och beslut i åtalsfrågan ska fattas inom sex veckor från dagen för delgivning av brottsmisstanken. Tidsfristen får överskridas endast om det finns särskilda skäl.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Brå genomförde en målgruppsanalys för kriminalstatistiken 2013.¹ Där framkom att användarna hade ett antal behov som inte kunde täckas in av den dåvarande officiella statistiken. För att uppfylla behoven har Brå utvecklat statistikprodukterna Handläggningsresultat i brottmålsprocessen, Genomströmningstider i brottmålsprocessen och Målsägare vid brottsanmälan. Fler statistikprodukter kan tillkomma för att möta ytterligare behov. Nedan redovisas de informationsbehov som identifierades som relevanta för de samproducerade statistikprodukterna Handläggningsresultat

¹ Brå (2013): Målgruppsanpassning av kriminalstatistiken
<https://bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2013-05-15-malgruppsanpassning-av-kriminalstatistiken.html>

i brottmålsprocessen och Genomströmningstider i brottmålsprocessen. En stor del av informationsbehoven kan anses vara tillgodosedda genom den publicerade statistiken, medan annat återstår att utveckla. Brå avser att möta användarnas behov så långt det bara är möjligt när statistiken är färdigutvecklad. (För planerad utveckling av statistiken, se avsnitt 5.1.2.)

Jämförbarhet

Jämförbarhet över tid och rättvisande jämförelser är viktigt. Därför behövs enhetliga definitioner och enhetliga indelningar i rättskedjan. Dessutom behöver hänsyn tas till sådant som kan påverka jämförbarheten, till exempel brottsstrukturen.

Användarna önskar kunna följa objekt genom hela rättskedjan, och då främst objekten *brott* och *brottsmisstankar*.

Redovisningsgrupper som önskas är geografiska regioner, myndigheter och organisatoriska enheter.

Tydlig redovisning

Lättillgänglig presentation av statistiken är central för användarna, eftersom de önskar en stor bredd av statistiska uppgifter, men kan få svårt att hitta relevant statistik om helheten presenteras alltför detaljerat, med alltför många statistiktabeller.

Statistiken behöver vara lätt att hitta på Brås webbplats. Användarna behöver enkla och intuitiva mått som minimerar risken för tolkningsproblem. Det behöver finnas en förklarande och sammansatt redovisning så att användaren enkelt kan hitta det viktiga utan att behöva gå igenom för många detaljer. Vidare behövs information om statistiken och hur den skall användas. Begrepp och definitioner behöver kommuniceras tydligt, och det gäller också statistikens begränsningar och möjligheter. Statistiken behöver vara relevant och svara mot behov från samtliga nivåer och användare.

Genomströmningstider

Statistik över genomströmningstider efterfrågades särskilt av flera användare. Korta handläggningstider är ju att eftersträva både som ett mått på flödeseffektivitet och ur ett brottsofferperspektiv. Det önskades även att kunna följa upp tiderna mot uppsatta mål eller riktmärken, exempelvis fristerna för handläggning av ungdomsären (misstänkta personer under 18 år). Man önskar kunna använda statistiken för att se mönster i ärendegången och kunna upptäcka och åtgärda flaskhalsar. Genomströmningstider efterfrågades för följande hållpunkter:

- Registrering av brottsanmälan
- Inledd förundersökning
- Registrering av brottsmisstanke
- Underrättelse om brottsmisstanke
- Beslut om brottsmisstanke
- Slutredovisning av förundersökning
- Åklagarbeslut
- Inledd huvudförhandling i domstol
- Laga kraftvunnen dom

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken redovisar genomströmningstider i brottmålsprocessen för handläggning av skäligen brottsmisstankar. Där det är relevant redovisas vissa resultat även för brott.

Genomströmningstiderna redovisas mellan de centrala hållpunkter som är mest relevanta för att förstå hanteringen av brottsmisstankar i brottmålsprocessen: *registrering av brottsmisstanke, förundersökning inledd, förundersökning nedlagd, slutredovisning och beslut i åtalsfrågan*. För beslut i åtalsfrågan redovisas beslutsalternativen *åtal väcks ej, åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse*.

För närvarande är statistiken avgränsad till de utredande och lagförande delarna av brottmålsprocessen.

1.2.1 Objekt och population

Statistiken består av två populationer, en för objektet brott och en för objektet brottsmisstankar, som redovisas var för sig i separata tabeller. För att hålla statistiken relevant och precis görs avgränsningar.

Populationen brott

Populationen *brott* utgörs av de brott som registrerades i något av rättsväsendets ärendehanteringssystem under det aktuella redovisningsåret, och för vilka även följande är uppfyllt:

- Det finns minst en brottsmisstanke av lägst graden skäligen misstänkt kopplad till brottet
- Det finns fängelse i straffskalan för brottet
- Något av de beslut som utgör hållpunkterna för genomströmningstider har fattats för brottet

Populationen brottsmisstankar

Populationen *brottsmisstankar* utgörs av de brottsmisstankar som registrerades i något av rättsväsendets ärendehanteringssystem under det aktuella redovisningsåret, och för vilka även följande är uppfyllt:

- Brottsmisstanken ska ha varit kopplat till ett brott som registrerades under det aktuella redovisningsåret, det närmast föregående året eller det närmast följande efterkommande året.
- Brottsmisstanken ska någon gång under referensperioden som lägst ha uppnått misstankegraden skäligen misstänkt.
- Det finns fängelse i straffskalan för den brottskod som är registrerad på brottsmisstanken.
- Något av de beslut som utgör hållpunkterna för genomströmningstider har fattats för brottsmisstanken.

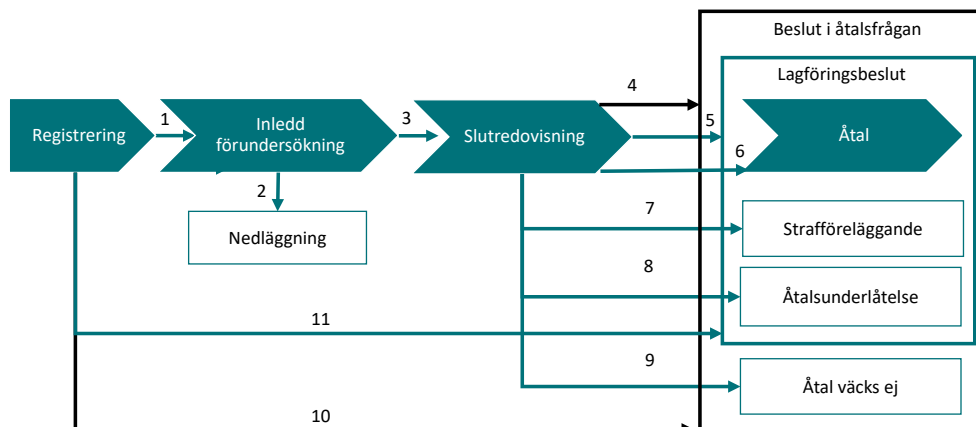
1.2.2 Variabler

Statistiken redovisar tider mellan hållpunkter i brottmålsprocessen. Hållpunkterna är en gruppering av de beslut som ger ett brott eller brottsmisstanke en ny status – ett nytt specifikt läge i brottmålsprocessen.

Intressevariablerna är genomströmningstider för samtliga hållpunkter i de utredande, lagförande, dömande och verkställande delarna av brottmålsprocessen.

Målvariablerna för de utredande och lagförande delarna av brottmålsprocessen har avgränsats till deltider mellan hållpunkter enligt Figur 1 nedan, eftersom de bedöms vara av störst intresse.

Figur 1. De centrala hållpunkterna i den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen som redovisas i genomströmningstider.



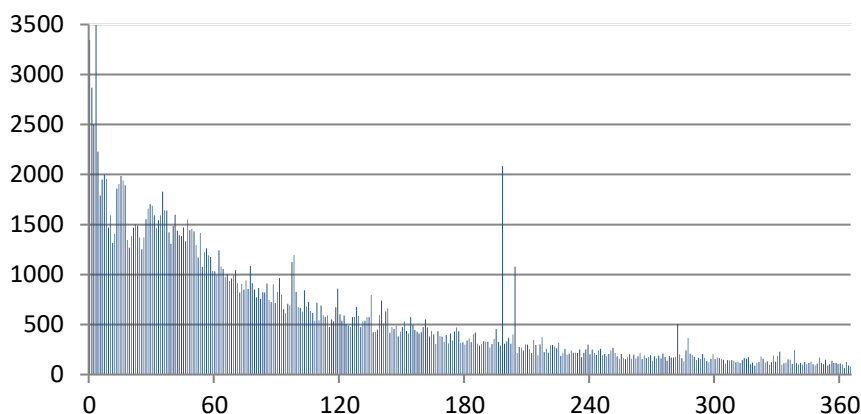
1. Från registrering till inledd förundersökning.
2. Från inledd förundersökning till nedläggning.
3. Från inledd förundersökning till slutredovisning.
4. Från slutredovisning till beslut i åtalsfrågan.
5. Från slutredovisning till lagföringsbeslut.
6. Från slutredovisning till åtal väcks.
7. Från slutredovisning till strafföreläggande.
8. Från slutredovisning till åtalsunderlåtelse.
9. Från slutredovisning till åtal väcks ej.
10. Från registrering till beslut i åtalsfrågan.
11. Från registrering till lagföringsbeslut.

Målvariabler för de dömande och verkställande delarna av brottmålsprocessen återstår att utveckla när data från rättsväsendet blir tillgängliga för dessa delar.

1.2.3 Statistiska mått

Genomströmningstiderna i statistiken beräknas mellan de centrala hållpunkterna i brottmålsprocessen och mäts i antal dagar. De flesta genomströmningstiderna är relativt korta, men några är betydligt längre, se exempel i Figur 2.

Figur 2. Fördelning av genomströmningstider i antal dagar från registrering till beslut i åtalsfrågan, för brottsmisstankar som registrerades exempelåret 2018.



Median

Eftersom fördelningen är skev och spridningen stor, skulle ett medelvärde bli missvisande. Det genomsnittsmått som används är median. Median är värdet på den observation (brott eller brottsmisstanke) som placerar sig i mitten av populationen efter att alla observationer sorterats i storleksordning.

Kvartil

Spridningen beskrivs med kvartiler – fjärdedelar. Den första kvartilen (nedre kvartilen) är värdet för den observation som placerar sig där en fjärdedel av populationen har samma eller ett mindre värde, och tre fjärdedelar alltså har samma eller ett större värde. Den andra kvartilen är samma sak som medianen. Den tredje kvartilen (övre kvartilen) är värdet för den observation som placerar sig där tre fjärdedelar av populationen har samma eller ett mindre värde, och en fjärdedel alltså har samma eller ett större värde.

Tidsintervaller

I tidsintervallerna redovisas antalet och andelen brott eller brottsmisstankar vars tid ligger inom de fördefinierade tidsgränserna. I statistiken redovisas intervall på två olika sätt: ett med flera kortare intervall och ett med kumulativ redovisning.

Inom varje intervall redovisas antalet och andelen brott eller brottsmisstankar, och det är möjligt att summera antalet och andelen med det närmast föregående och/eller närmast efterkommande intervallet, för att skapa ett bredare intervall.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas fördelat på följande redovisningsgrupper:

1.2.4.1 Brottskategorier

Statistiken redovisas uppdelad på brottskategorier som utgår från kapitel och paragrafer i brottsbalken, samt lagar och författningar inom specialstraffrättsliga författningar. Vilken detaljeringsgrad i kategorier som används beror på användningsområde (detaljerat tabellverk eller översiktlig figur). I vissa fall, när antalet observationer i enskilda celler blir för litet med detaljerade brottskategorier, används den mer aggregerade nivån. De brott som ingår i respektive brottskategori framgår av Tabell 1.

Variabeln brottskategori skapas utifrån de brottskoder som finns kopplade till brotten respektive brottsmisstankarna. En brottskod anger information om brottet genom att den alltid är kopplad till ett lagrum som anger den kriminaliserade handlingen, men kan också innehålla mer information om brottet (exempelvis modus). Brottskoderna hanteras av Brå för att klassificeringen av brott ska ske på ett enhetligt sätt hos de myndigheter inom rättsväsendet som registrerar brott, och uppdateras löpande. Syftet med brottskoderna är att de ska spegla den juridiska informationen i lagarna, men också motsvara de behov som användarna av den officiella brottsstatistiken har. Eftersom lagrum tillkommer och utgår varje år, tillkommer och utgår

även brottskoder varje år. Statistiken utgår alltid från de brottskoder som är aktuella för den referensperiod som datauttaget avser, enligt Klassificering av brott².

² <https://bra.se/statistik/brottkoder---klassificering-av-brott.html>

Tabell 1. Brottskategorier i den redovisade statistiken.

Brottskategori	Detaljerad brottskategori	Lagrum	Detaljerad brottskategori med brottskoder enligt publikationen Klassificering av brott
Brott mot liv och hälsa	Misshandel	BrB 3	Misshandel
	BrB 3 kap., övriga brott	kap.	Mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång Försök, förberedelse och stämpling till mord eller dråp Barnadråp Vållande till annans död m.m.
Brott mot frihet, frid m.m.	BrB 4 kap., olaga hot och ofredande	BrB 4 kap.	Olaga hot Ofredande
	BrB 4 kap., fridskränkingsbrott BrB 4, 5, 7 kap., övriga brott		Grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, olaga förföljelse, äktenskapstvång m.m. Människorov, människohandel, människoexploatering Olaga frihetsberövande Olaga tvång Hemfridsbrott, olovlig identitetsanvändning m. m. Olaga integritetsintrång Dataintrång, olovlig avlyssning m.m.
Sexualbrott	BrB 6 kap., våldtäkt	BrB 5 kap. BrB 7 kap.	Ärekränkingsbrott; förtal, förolämpning, förtal av avliden Brott mot familj
	BrB 6 kap., övriga brott	BrB 6 kap.	Våldtäkt inkl. grov Oaksam våldtäkt Våldtäkt mot barn inkl. grov Sexuellt övergrepp inkl. grovt, oaksamt sexuellt övergrepp Sexuellt utnyttjande av barn under 18 år Sexuellt övergrepp inkl. grovt, mot barn under 18 år Samlag med avkomling eller syskon Köp av sexuell tjänst, koppleri av person 18 år och äldre Utnyttjande av barn för sexuell posering, köp av sexuell handling av barn under 18 år Sexuellt ofredande, exhibitionism Kontakt för att träffa ett barn i sexuell syfte
Tillgreppsbrott	BrB 8 kap., tillgrepp av fortskaffningsmedel	BrB 8 kap.	Tillgrepp av fortskaffningsmedel
	BrB 8 kap., rån BrB 8 kap., stöld		Rån Stöld genom och utan inbrott
			Stöld (även genom inbrott)

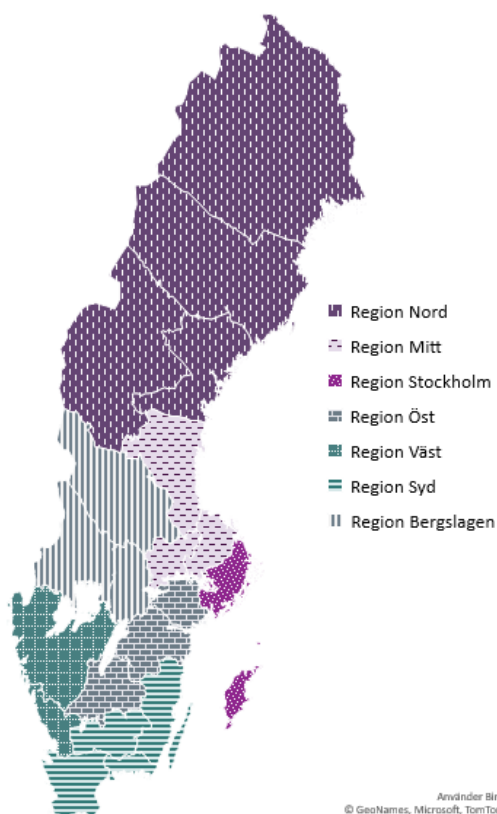
Brottskategori	Detaljerad brottskategori	Lagrum	Detaljerad brottskategori med brottskoder enligt publikationen Klassificering av brott
Förmögenhetsbrott	BrB 8 kap., övriga brott		Övriga brott mot brottsbalken 8 kap.
	BrB 9 kap., bedrägeri	BrB 9 kap.	Bedrägeri, ringa bedrägeri, grovt bedrägeri, grovt fordringsbedrägeri
	BrB 9–11 kap., övriga brott	BrB 10 kap.	Övriga brott mot brottsbalken 9 kap. Förskingring och annan trolöshet
Skadegörelsebrott	BrB 11 kap., bokföringsbrott	BrB 11 kap.	Brott mot borgenärer m.m.
	Skadegörelsebrott	BrB 12 kap.	Skadegörelsebrott
Brott mot allmänheten	Brott mot allmänheten	BrB 13 kap.	Allmänfarliga brott
		BrB 14 kap.	Förfalskningsbrott
		BrB 15 kap.	Mened, falskt åtal och annan osann utsaga
Brott mot staten	Brott mot staten	BrB 16 kap.	Brott mot allmän ordning,
		BrB 17 kap.	Brott mot allmän verksamhet m.m.
		BrB 18 kap.	Högmålsbrott
		BrB 19 kap.	Brott mot Sveriges säkerhet
		BrB 20 kap.	Tjänstefel m.m.
		BrB 22 kap.	Landsförräderi
Trafikbrottslagen	Rattfylleri Trafikbrottslagen, övriga		Rattfylleri Trafikbrottslagen, övriga
Narkotikastrafflagen	Narkotikastrafflagen		Narkotikastrafflagen m.m.
Övriga specialstraffrättsliga författningar	Skattebrottslagen Övriga specialstraffrättsliga författningar		Brott mot skattebrottslagen m.m.
			Brott mot miljöbalken m.m.
			Bidragsbrottslagen
			Brott mot knivlagen
			Brott mot vapenlagen
			Brott mot lag om straff för smuggling m.m.
			Utlänningslagen
			Brott mot immaterialrätten
			Terroristbrott, finansiering av terroristbrott samt särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall m.m.
			Andra brott mot specialstraffrättsliga lagar
	Övriga brott		

1.2.4.2 Regioner

Statistiken redovisas för hela landet och per region. Uppdelningen på regioner görs bara i redovisningen av skäligen brottsmisstankar, inte i redovisningen av brott med skäligen brottsmisstankar. Regionerna i fråga utgår från de utredande myndigheternas geografiska indelning, som infördes den 1 januari 2015, i samband med polisens nya organisation.

Omorganisationen innebar att de tidigare 21 länsmyndigheterna slogs ihop till en polismyndighet, indelad i sju regioner. Åklagarmyndigheten anpassade samtidigt sin organisation till motsvarande områden. De sju regionerna är Nord, Mitt, Stockholm, Öst, Väst, Syd och Bergslagen, se Figur 3 och Tabell 2.

Figur 3. Regionindelning.



Tabell 2. Regionindelning.

Polisregion	Ingående regioner
Region Nord	Region Jämtland Härjedalen Region Norrbotten Region Västerbotten Region Västernorrland
Region Mitt	Region Gävleborg Region Uppsala Region Västmanland
Region Stockholm	Region Stockholm Region Gotland
Region Öst	Region Jönköpings län Region Sörmland Region Östergötland
Region Väst	Region Halland Västra Götalandsregionen
Region Syd	Region Kalmar län Region Blekinge Region Kronoberg Region Skåne
Region Bergslagen	Region Dalarna Region Värmland Region Örebro län

Regionindelningen redovisas i första hand utifrån utredande enhet, och i andra hand utifrån registrerande enhet. Utredningen behöver inte nödvändigtvis motsvara beslutande enhet även om dessa två enheter ofta överensstämmer. Brott som utreds eller registreras på avdelningen för särskilda utredningar, Nationella operativa avdelningen (Noa), Säkerhetspolisen och riksenheter redovisas i det totala antalet men inte på en specifik region.

1.2.4.3 Åldersgrupper

Statistiken redovisas för två åldersgrupper: 15–17 år (ungdomar) samt 18 år och äldre (vuxna), och baseras på de misstänkta ålder vid den tidpunkt då brottsmisstanken registrerades.

Uppdelning på ålder görs endast i redovisningen av skäligen brottsmisstankar.

1.2.5 Referenstider

Statistiken redovisas helårsvis med start för referensåret 2015.

De senaste genomströmningstider som publiceras 2022 gäller brott och brottsmisstankar som registrerades under 2020.

I datauttaget för ett referensår ingår brott och brottsmisstankar som registrerats under de senaste tre helåren. Principen bygger på ett referensår samt de två närmast föregående kalenderåren som tillsammans utgör uttagets referensperiod. Det fångar in merparten av de brott och brottsmisstankar som handlagts under redovisningsåret, men som registrerats tidigare år. De brott och brottsmisstankar som redovisas i genomströmningstider år T är registrerade under det andra året i datauttaget, det vill säga T-2.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken är en totalundersökning som bygger på administrativa data. Tillförlitligheten är mycket god.

2.2 Osäkerhetskällor

De osäkerhetskällor som påverkar tillförlitligheten är främst partiellt bortfall samt vissa sidoeffekter av den metod som används, vilket beskrivs nedan.

2.2.1 Urval

Statistiken är totalräknad och därmed inte påverkad av urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulation för statistiken är samtliga brott som anmälts och registrerats som brott hos de brottsutredande myndigheterna och skickats till Brå. Den sammantagna bedömningen är att täckningsbrister inte påverkar tillförlitligheten i någon nämnvärd omfattning.

2.2.3 Mätning

Statistiken bygger på data från rättsväsendets ärendehanteringssystem. Data inkommer kontinuerligt till Brå och lagras i Brås integrationsdatabas. Brås utbyte med rättsväsendets ärendehanteringssystem är på transaktionsnivå. Alla beslut och händelser som rör brott och brottsmisstankar utgör en egen transaktion i grunddatabasen (en transaktion per rad). Med beslut menas exempelvis beslut om att inleda förundersökning eller väcka åtal. Med händelse avses en transaktion som innebär att någonting har inträffat eller att information kring brott eller brottsmisstanke har förändrats utan att ett beslut har fattats. Det kan exempelvis handla om att en brottsmisstanke har kopplats till ett brott eller att ett brott eller en brottsmisstanke har fördelats (inlottats) till en åklagarkammare. Varje unikt brott och unik brottsmisstanke har därför kopplingar till flera olika objekt i transaktionsdatabasen.

För närvarande finns uppgifter tillgängliga från de utredande och lagförande myndigheterna, men inte från de dömande eller verkställande myndigheterna. Därför omfattar statistiken hittills endast delar av rättskedjan.

Tillförlitligheten i inkomna data bedöms vara mycket god.

2.2.4 Bortfall

Statistiken är en totalundersökning baserad på registeruppgifter och det förekommer inget objektsbortfall i egentlig mening.

Partiellt bortfall förekommer dock, när beslut saknas i de data Brå får från rättsväsendet. Detta kan exempelvis ske när handläggningen av brott och brottsmisstankar har påbörjats av Skatteverket eller Ekobrottsmyndigheten. Om det saknas beslut går det inte att mäta tiden fram till den hållpunkt som ett beslut annars utgör. För exempelvis skäligena brottsmisstankar gällande skattebrott är antalet som ingår i beräkningen av tiden mellan förundersökning inledd och slutredovisning, samt tiden mellan slutredovisning och beslut i åtalsfrågan mindre än 10 procent av antalet brottsmisstankar som ingår i beräkningen av tiden mellan registrering och beslut i åtalsfrågan. Det beror på att man i de data som inkommer till Brå

saknar besluten om att inleda förundersökning och/eller om slutredovisning, medan registrering och beslut i åtalsfrågan finns med.

I bearbetningen av data görs vissa imputeringar, antaganden och åtgärder för att hantera saknade beslut.

Saknade beslut påverkar för närvarande tillförlitligheten i brottskategorierna bokföringsbrott och brott mot skattebrottslagen så mycket att vissa hålltider inte kan redovisas, och dessa är markerade .. i tabellerna.

2.2.5 Bearbetning

Vid statistikframställningen görs ett gemensamt datauttag från integrationsdatabasen för de två statistikprodukterna i brottmålsprocessen, Genomströmningstider och Handläggningsresultat.

Vid datauttaget behöver all information om varje unikt brott eller brottsmisstanke finnas på en och samma rad. De ursprungliga objekten, beslut och händelser, omformas till information för objekten brott och brottsmisstankar.

Datauttag för denna statistik bygger på en temporär teknisk lösning. Det kan finnas systematiska brister som kan påverka resultaten, om än marginellt. Den sammantagna bedömningen är att datakvaliteten är mycket god för de ändamål som statistiken är avsedd att användas för.

Bearbetningsfelen bedöms generellt vara försumbara. Resultatet genomgår en kvalitetskontroll i flera steg före publicering. Beräkningarna utförs till största delen med programvaran SAS vilket minskar risken för fel.

2.2.6 Modellantaganden

I och med att information för brott och brottsmisstankar som registrerades under ett år finns tillgänglig till och med den 31 december året därpå, är uppföljningsperioden satt till 365 dagar. För att varje brott och brottsmisstanke ska ha samma förutsättningar oberoende av när på året de är registrerade, sätts uppföljningsperioden till 365 dagar för varje enskilt brott och varje enskild brottsmisstanke. Det innebär att information som inkommer i mars år T, för ett brott som registreras i februari år T-1, inte utgör underlag för statistiken. Alltså kan ett brott eller en brottsmisstankes genomströmningstid inte vara längre än 365 dagar i statistiken.

Resultaten får tolkas som en approximation av de genomströmningstider som skulle ha erhållits med en komplett uppföljningsperiod. Att använda en

komplett uppföljningsperiod skulle ge inaktuella resultat. Analysen som gjorts visar att under 2020 fattades alla beslut inom ett år för 98 procent av brottsmisstankarna, så skillnaden mellan att beräkna genomströmningstider med ett års uppföljning och med komplett uppföljningsperiod blir i de flesta fall ganska liten. Bland de skäliga brottsmisstankar som inte slutredovisades eller lades ned inom ett år 2020 dominerade förmögenhetsbrott (17 %) och övriga specialstraffrättsliga författningar (28 %).

Det som redovisas är andelen brott och brottsmisstankar som ingår i respektive hållpunkt. På grund av negativa tider som exkluderats, bortfall av beslut samt referenstiden som är begränsad till 365 dagar, är andelen inte representativ för att beskriva andelen av samtliga brott/ brottsmisstankar som handläggs i den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen. Resultatet ska användas som en approximation av hur spridningen ser ut generellt.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Preliminär statistik tas inte fram.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är cirka sexton månader efter redovisningsårets utgång.

3.2 Frekvens

Statistiken redovisas årligen.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt gällande publiceringsplan, som finns på Brås webbplats.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Brås webbplats, se

<https://bra.se/statistik/brottmalsprocessen/genomstromningstider.html>

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

I egenskap av statistikansvarig myndighet är Brå registeransvarig för denna statistik. Underlaget till publicerade data finns i interna databaser hos Brå och kan beställas för forskningsändamål efter sedvanlig sekretessgranskning.

Förfrågningar och beställningar av särskilda bearbetningar kan ställas till statistik@bra.se.

4.3 Presentation

Statistiken redovisas i form av tabeller, diagram och texter.

4.4 Dokumentation

Detta dokument är den huvudsakliga publicerade dokumentationen över hur statistiken tas fram. På Brås webbplats finns även en metoddokumentation som beskriver detaljer i beräkningsmetoden och de underlag som används.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Statistik över genomströmningstider i brottmålsprocessen finns från och med referensåret 2015. Redovisade tidsserier är jämförbara.

Metoderna för att ta fram statistiken utvecklas fortfarande. Därför räknas hela tidsserien om till varje publicering, för att säkerställa en konsistent tidsserie och bästa kvalitet även för äldre referensår. På grund av dessa revideringar är statistik för tidigare år inte fullt jämförbara med statistik från tidigare publiceringar.

5.1.1 Revideringar

Specifika revideringar vid publicering 2023-03-23:

- Inga.

Specifika revideringar vid publicering 2022-05-04:

- Överlag är förändringarna små, men för enstaka celler med små tal kan den procentuella förändringen jämfört med förra publiceringen vara stor.

- Omräkning av hela tidsserien med ensad, uppdaterad och korrigerad programkod. Detta har gett förändringar för enskilda referensår och tabeller där den gamla programkoden avvek mot den uppdaterade.
- Reviderad inläsning av brottskoder samtliga år medförde korrigeringar, främst för åren 2018–2019 för den mindre subgruppen brottskategori ”Trafikbrottslagen, övriga brott” men även marginell inverkan på brottskategori ”Övriga specialstraffrättsliga författningar”. Detta får följdverkningar i samtliga tabeller.
- Reviderad inläsning av utredande enheter påverkar regionfördelningen 2016–2019.

Specifika revideringar hösten 2020:

- Statistiken reviderades för åren 2015–2018. Skillnaderna i resultat jämfört med resultat publicerade våren 2020 eller tidigare var små.

Specifika revideringar vid publicering våren 2020:

- Metoden förfinades för att beräkna mediantider med hjälp av en mer exakt funktion i Brås statistikverktyg. Resultaten räknades om för samtliga år för att uppnå jämförbara tidsserier. Skillnaderna var i allmänhet små och påverkade inga slutsatser från tidigare redovisningar.

5.1.2 Planerad utveckling av statistiken

Brå arbetar löpande med att utveckla statistiken så att den uppfyller användarnas informationsbehov (se avsnitt 1.1.2).

Publiceringsformerna ses över till varje publicering, med syftet att göra statistiken tydlig och lättillgänglig för olika typer av användare.

Inkludering av data från Tullverket sker förhoppningsvis vid publiceringen 2024.

Data från Domstolsverket blev tillgängliga hösten 2022. Under 2023 pågår utvecklingsarbete för att inkludera handläggningsresultat i den dömande delen av brottmålsprocessen. Statistik kommer i bästa fall att kunna tas fram från och med redovisningsåret 2023 och publicering sker tidigast våren 2025 för Genomströmningstider.

Det saknas idag information i strukturerat format som tydligt anger förundersökningsledarskap eller visar arbetsfördelningen i utredningsverksamheten. Därför delas resultaten inte upp på olika

myndigheter. I den utredande delen av brottmålsprocessen har polis och åklagare ofta ett mycket tätt samarbete, där utredningen ibland leds av polisen och ibland av åklagaren. Därför är det inte så relevant att dela upp resultaten för polis och åklagare på utredande myndighet. Andra myndigheter i den utredande delen av brottmålsprocessen, till exempel Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket, skulle däremot kunna vara betjänta av statistik redovisad specifikt för sina myndigheter. Myndighetsuppdelad statistik kan på sikt vara möjlig att ta fram om relevanta uppgifter blir tillgängliga.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

De ingående grupperna i form av brottskategorier, åldersgrupper och regioner är jämförbara.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

5.3.1 Samanvändning av Handläggningsresultat och Genomströmningstider i brottmålsprocessen

Det är lämpligt att sammanvända statistikprodukterna Handläggningsresultat och Genomströmningstider i brottmålsprocessen. De belyser handläggningen i brottsutredande verksamheter utifrån tre perspektiv, som är relaterade till varandra:

- **Handläggningsresultat, delen Resultat:**
Beskriver inflödet av brott och brottsmisstankar samt resultatutvecklingen i brottmålsprocessen, liksom förändringar över tid.
- **Handläggningsresultat, delen Vid årets slut:**
Redovisar oavslutade brott och brottsmisstankar vid årets slut, så kallad utgående balans. Det är viktigt för att kunna observera och analysera potentiella kedjereaktioner, exempelvis orsakade av externa faktorer. Om antalet nyregistrerade brott skulle öka hastigt under en period, skulle andelen oavslutade ärenden sannolikt öka kraftigt. Balansen (volym) av ännu ej beslutade ärenden hamnar då på en mycket hög nivå. Om verksamheten förses med extra resurser för att hantera den ökade volymen är det rimligt att andelen avslutade ärenden återigen ökar, och den utgående balansen minskar. Balanserna gör det möjligt att identifiera flaskhalsar i brottmålsprocessen, vilket är värdefullt vid verksamhetsutveckling.

- Genomströmningstider för brottsmisstankar i brottmålsprocessen: Utvecklingen av volymerna enligt ovan är direkt relaterad till genomströmningstiden. Under perioder med stora volymer blir genomströmningstiderna långa, och tvärtom.

5.3.2 Samanvändning med övrig kriminalstatistik

De nuvarande produkterna i den officiella kriminalstatistiken har som ändamål att beskriva en specifik del av brottmålsprocessen under ett kalenderår, och produkterna ger därför inte en sammanhållen bild av handläggningen, som ofta löper över flera år. Handläggningsresultat och Genomströmningstider i brottmålsprocessen utgör ett komplement till den övriga kriminalstatistiken och ger en sammantagen bild av processen i rättskedjan för brott och brottsmisstankar.

Statistiken kan jämföras med övriga brottsstatistikprodukter på brottskategorinivå, eftersom brottskatalogen för de olika produkterna baseras på samma uppsättning brottskoder.

Regionindelningen skiljer sig något från indelningen i den officiella kriminalstatistiken, där rikstäckande enheter grupperas in i region Stockholm.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Avrundningsfel kan förekomma. I övrigt finns inga brister i den numeriska överensstämmelsen.

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Tillhör (SOS): Nej. När statistiken är färdigutvecklad är avsikten att den ska bli officiell statistik.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se 3 a § lagen (2001:99) om den officiella statistiken och 13 § förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i

personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

Brå är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker vid statistikframställningen, vilket innebär att Brå ansvarar för att behandlingen inte strider mot EU:s dataskyddsförordning eller svenska författningar om behandling av personuppgifter.

Vid produktion av denna statistik följs de lagar och förordningar som gäller för officiell statistik, eftersom statistiken avses bli officiell när den är färdigutvecklad.

C Bevarande och gallring

Statistiken är under utveckling, därför sker för närvarande ingen gallring.

Enligt 19 § 1 st. lagen (2001:99) om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras hos de statistikansvariga myndigheterna när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte eftersom statistiken baseras på registerdata.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken omfattas inte av någon EU-reglering eller internationell rapportering.

F Historik

Brottsförebyggande rådet har haft i uppdrag av regeringen att, mot bakgrund av den potential som Rättsväsendets digitalisering innebär, utveckla löpande verksamhetsrelevant statistik och indikatorer för verksamhetsuppföljning.

Som ett konkret resultat av regeringsuppdraget har statistikprodukterna Handläggningsresultat och Genomströmningstider tagits fram för att belysa handläggningen av brott och brottsmisstankar genom brottmålsprocessen inom området brottmålsprocessen.

Statistiken framställdes första gången 2018.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet: Brottsförebyggande rådet

Kontaktinformation: Enheten för rättsstatistik

E-post: statistik@bra.se

Telefon: 08-527 58 400 (växel)



Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Tegnérgatan 23, SE-111 93 STOCKHOLM

Tel +46 (0) 8 527 58 400, info@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1111